

[Økonomiministeren.]

Danmark. Udvalget har netop afgivet en rapport til regeringen, som dækker tiden indtil årsskiftet 1967-68. Denne rapport er tilstillet samtlige folketingets medlemmer til underretning. Udvalget vil fortsat følge arbejdet inden for fællesmarkedet og overveje konsekvenserne for Danmark, og det er hensigten at nedfælde resultaterne af udvalgets arbejde i årlige tillægsrapporter.

Inden jeg forlader forholdet til fællesmarkedet, vil jeg gøre nogle bemærkninger om samhandelen med fællesmarkedslandene. Fællesmarkedet aftager omkring $\frac{1}{4}$ af den samlede danske eksport. Industrieksporten har siden 1960 været jævnt stigende, omend stigningen på grund af den forøgede told-diskrimination har været mindre stærk i de senere år.

Landbrugseksporten til fællesmarkedet er derimod ramt af alvorlige vanskeligheder som følge af den fælles landbrugspolitik. Eksporten af æg, fjerkræ og smør er praktisk taget standset, og i 1967 androg kvægeksporten til Tyskland under halvdelen af det i den dansk-tyske langtidsaftale fastsatte kvantum på 225.000 stk. I den forløbne del af 1968 er det dog gået noget bedre end i samme tidsrum sidste år. Der er i alt eksporteret ca. 55.000 stk. kvæg til Tyskland i de første fire måneder af 1968 imod knap 40.000 stk. i samme tidsrum af 1967; altså en forøgelse på 15.000 stk., og hertil kommer en stigning i eksporten til Holland og Belgien på ca. 14.000 stk. Eksporten af ost er steget jævnt i de senere år, men i den forløbne del af 1968 har osteeksporten haft en tilbagegang på 25-30 pct. i forhold til i fjor. Der er grund til at frygte, at også denne eksport vil møde vanskeligheder i den kommende tid som følge af den fælles landbrugspolitik.

Den samlede eksport til Den tyske Forbundsrepublik faldt i 1967 med over 300 mill. kr., og det samlede underskud i samhandelen var i fjor på over 2 milliarder kr. Denne udvikling har selvsagt givet anledning til alvorlig bekymring, og regeringen har benyttet enhver lejlighed til at fremføre danske ønsker om ændringer i den fælles landbrugspolitik såvel over for medlemslandene, i første række Tyskland, som over for Kommissionen i Bruxelles. Når stats-

ministeren og jeg i overmorgen i Bonn møder den tyske forbundskansler og udenrigsminister, vil vi igen understrege den alvor, hyormed vi ser på udviklingen i det dansk-tyske handelsforhold.

Jeg havde i sidste uge i Bruxelles drøftelser med flere af Europakommissionens medlemmer. Der blev ikke lagt skjul på, at situationen på landbrugsområdet i fællesmarkedet var overordentlig vanskelig, og at det derfor var svært at vinde forståelse for udenforstående landes problemer, men Kommissionen gav dog klart udtryk for, at fællesmarkedet jo ville overholde indgåede aftaler, og hvis det efter ikrafttrædelsen af den nye kødordning — det sker formentlig pr. 1. juli — skulle vise sig, at den danske kvægeksport ikke kan opretholdes, så er Kommissionen indforstået med, at der omgående optages forhandlinger i det særlige blandede udvalg, som er forudset i Kennedyrundeaftalen mellem Danmark og fællesmarkedet; med henblik på en sådan tilpasning af denne aftale, at Danmarks traditionelle kvægeksport kan holdes oppe.

I den foreliggende situation, hvor det nøgternt må erkendes, at der ikke er udsigt til en hurtig realisering af den danske markedspolitiske målsætning, er det naturligt, at regeringen forsøger at opnå en styrkelse og udbygning af EFTA-samarbejdet, selv om vi på forhånd er klar over, at mulighederne herfor er relativt begrænsede. EFTA har dog selv i sin nuværende ufuldstændige udformning bragt betydelige fordele for alle de deltagende lande. For Danmark får EFTA-landene hvert år større og større betydning som eksportmarkeder. I 1967 aftog EFTA-landene således over halvdelen af Danmarks samlede eksport. Storbritannien er langt vort største afsætningsmarked, og Sverige afløste i fjor Tyskland som vor næststørste kunde. Den danske industrieksport til EFTA har vist en kraftig stigning siden EFTAs oprettelse. Den gennemsnitlige årlige stigning har været på 16-17 pct. og udgjorde i 1967 godt 20 pct. På landbrugsområdet har Danmark opnået visse fordele inden for EFTA, men disse har ikke tilfredsstillet vore berettigede forventninger. Storbritannien er fortsat den eneste store aftager af danske landbrugsvarer inden for frihandelsområdet, og stigningen i vor